EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

2008/0140(CNS)

14. 1. 2009

*

NÁVRH ZPRÁVY

o návrhu směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci
(KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci

Zpravodajka: Kathalijne Maria Buitenweg

Navrhovatelka (*):
Elizabeth Lynne, Výbor pro zaměstnanost a sociální věci

(*) Přidružený výbor – článek 47 jednacího řádu

Vysvětlivky k označení legislativních postupů

*	Postup konzultace *většina odevzdaných hlasů*
**I	Postup spolupráce (první čtení) *většina odevzdaných hlasů*
**II	Postup spolupráce (druhé čtení) *většina odevzdaných hlasů pro schválení společného postoje* *většina všech poslanců Parlamentu pro zamítnutí nebo změnu společného postoje*
***	Postup souhlasu *většina všech poslanců Parlamentu s výjimkou případů uvedených v článcích 105, 107, 161 a 300 Smlouvy o ES a článku 7 Smlouvy o EU*
***I	Postup spolurozhodování (první čtení) *většina odevzdaných hlasů*
***II	Postup spolurozhodování (druhé čtení) *většina odevzdaných hlasů pro schválení společného postoje* *většina všech poslanců Parlamentu pro zamítnutí nebo změnu společného postoje*
***III	Postup spolurozhodování (třetí čtení) *většina odevzdaných hlasů pro schválení společného návrhu*

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém Komisí.)

Pozměňovací návrhy k legislativnímu textu

V pozměňovacích návrzích Parlamentu je pozměněný text zvýrazněn ***tučnou kurzivou.*** Pokud pozměňovací návrh Parlamentu přejímá stávající ustanovení pozměňujících aktů, která Komise nezměnila, jsou tyto části označeny tučně. Případné vypuštění takovýchto úseků se označuje takto: [...]. Zvýraznění *normální kurzivou* je upozorněním pro technická oddělení a označuje části legislativního textu, u nichž je navržena oprava, a má sloužit k usnadnění vypracování konečného znění (např. zjevné chyby nebo vynechání textu v některé jazykové verzi). Tyto navržené opravy podléhají dohodě příslušných oddělení.

OBSAH

Strana

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU 5

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ 21

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o návrhu směrnice Rady o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci (KOM(2008)0426 – C6-0291/2008 – 2008/0140(CNS))

(Postup konzultace)

Evropský parlament,

– s ohledem na návrh Komise předložený Radě (KOM(2008)0426),

– s ohledem na čl. 13 odst. 1 Smlouvy o ES, podle něhož Rada konzultovala s Parlamentem (C6-0291/2008),

– s ohledem na článek 51 jednacího řádu,

– s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci a na stanoviska Výboru pro zaměstnanost a sociální věci, Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, Výboru pro kulturu a vzdělávání, Výboru pro právní záležitosti a Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A6-0000/2008),

1. schvaluje pozměněný návrh Komise;

2. vyzývá Komisi, aby návrh v souladu s čl. 250 odst. 2 Smlouvy o ES změnila odpovídajícím způsobem;

3. vyzývá Radu, aby informovala Parlament, bude-li mít v úmyslu odchýlit se od znění schváleného Parlamentem;

4. vyzývá Radu, aby znovu konzultovala s Parlamentem, bude-li mít v úmyslu podstatně změnit návrh Komise;

5. pověřuje svého předsedu, aby postoj Parlamentu předal Radě a Komisi.

Pozměňovací návrh 1

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 4

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(4) Evropský rok osob se zdravotním postižením 2003, Evropský rok rovných příležitostí pro všechny 2007 a Evropský rok mezikulturního dialogu 2008 upozornily na to, že diskriminace přetrvává, avšak také na výhody	(4) Evropský rok osob se zdravotním postižením 2003, Evropský rok rovných příležitostí pro všechny 2007 a Evropský rok mezikulturního dialogu 2008 upozornily na to, že diskriminace přetrvává, avšak také na ***potřebu***

rozmanitosti.	***podporovat*** výhody rozmanitosti.

Or. en

Pozměňovací návrh 2

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 8

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(8) Společenství přijalo tři právní nástroje, které vycházejí z čl. 13 odst. 1 Smlouvy o ES, k prevenci a boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy a etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku a sexuální orientace. Tyto nástroje prokázaly význam právní úpravy v boji proti diskriminaci. ***Zejména směrnice*** 2000/78/ES stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání ***na základě náboženského*** vyznání nebo ***víry, zdravotního*** postižení, ***věku*** a sexuální ***orientace***. ***Mezi členskými státy však zůstávají rozdíly ohledně rozsahu a formy ochrany před diskriminací z uvedených důvodů mimo oblast zaměstnání.***	(8) Společenství přijalo tři právní nástroje, které vycházejí z čl. 13 odst. 1 Smlouvy o ES, k prevenci a boji proti diskriminaci na základě pohlaví, rasy a etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku a sexuální orientace. Tyto nástroje prokázaly význam právní úpravy v boji proti diskriminaci. ***Směrnice 2000/43/ES stanoví rámec pro boj proti diskriminaci na základě rasy nebo etnického původu na trhu práce i jinde. Směrnice 2004/113/ES stanoví rámec pro rovné zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. Směrnice*** 2000/78/ES stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání ***bez ohledu na náboženské*** vyznání nebo ***víru, zdravotní*** postižení, ***věk*** a sexuální ***orientaci***. ***Nevztahuje se na záležitosti mimo tuto oblast působnosti.***

Or. en

Odůvodnění

Tato směrnice těží ze zkušeností a právního rámce směrnice 2000/78/ES, ale také z ostatních antidiskriminačních směrnic.

Pozměňovací návrh 3

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 12 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(12a) Osoby se zdravotním postižením zahrnují osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními.

Or. en

Odůvodnění

Tato definice je stejná jako definice v úmluvě OSN, která právě prochází ratifikací.

Pozměňovací návrh 4

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 12 b (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(12b) Účinného a nediskriminačního přístupu lze dosáhnout různými prostředky, mj. uplatněním zásady „design pro všechny“ a usnadněním používání podpůrných pomůcek osobami se zdravotním postižením, včetně pomůcek pro zajištění mobility a přístupu, jako jsou vodící a jiní asistenční psi s osvědčením.

Or. en

Pozměňovací návrh 5

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 12 c (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(12c) Změna je s ohledem na článek 4 považována za zásadní, jestliže mění zboží či služby nebo povahu živnosti, profese či podnikání tak, že poskytovatel zboží nebo služeb v důsledku změny poskytuje skutečně zboží či služby zcela jiného druhu.

Or. en

Pozměňovací návrh 6

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 13 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(13a) Při provádění této směrnice a při posuzování stížností ohledně diskriminace je třeba věnovat co nejvíce pozornosti vícenásobné diskriminaci. Přitom je třeba zohlednit nejen náboženské vyznání nebo víru, sexuální orientaci, věk a zdravotní postižení, ale i pohlaví, rasu a etnický původ.

Or. nl

Pozměňovací návrh 7

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 16

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(16) Každý má svobodu vstupovat do smluvních vztahů, včetně svobodného výběru smluvního partnera. Tato	***(16) Je důležité ctít základní práva a svobody, včetně svobody sdružování. Je rovněž důležité ctít v souvislosti***

směrnice by se neměla použít na ekonomické transakce uskutečněné jednotlivci, které nepředstavují profesní nebo obchodní činnost těchto jednotlivců.	***s přístupem ke zboží a službám a s jejich poskytováním ochranu soukromého a rodinného života a úkonů prováděných v této souvislosti.***

Or. en

Pozměňovací návrh 8

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 17

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
(17) Při uplatňování zákazu diskriminace je současně důležité ctít ostatní základní práva a svobody včetně ochrany soukromého a rodinného života a úkonů prováděných v této souvislosti, svobodu náboženského vyznání a svobodu sdružování. Touto směrnicí nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy o manželském a rodinném stavu, včetně reprodukčních práv. Není jí dotčena ani sekulární povaha státu, státních institucí nebo orgánů a vzdělání.	***(17) Touto směrnicí nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy upravující možnost uzavřít sňatek. Jestliže však právní řád určitého státu považuje jiné typy vztahů než manželství za srovnatelné s manželstvím, platí rovněž zásada rovného zacházení. Není jí dotčena ani sekulární povaha státu, státních institucí nebo orgánů či vzdělání.***

Or. en

Odůvodnění

Sňatek je deklaratorním aktem a nikoliv zbožím či službou. Proto nespadá do oblasti působnosti této směrnice.

Pozměňovací návrh 9

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 20 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(20a) Za účelem posouzení, zda uvedená opatření vedou k neúměrnému břemenu s ohledem na článek 4, je třeba vzít v úvahu zejména velikost a zdroje

	organizace, její povahu, odhadované náklady, životní cyklus zboží a služeb a možné výhody plynoucí z lepšího přístupu pro osoby se zdravotním postižením. Toto břemeno není neúměrné, je-li dostatečně vyváženo opatřeními v rámci politiky dotyčného členského státu v oblasti rovného zacházení.

Or. en

Pozměňovací návrh 10

Návrh směrnice
Bod odůvodnění 31 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	(31a) Při interpretaci významu důvodů diskriminace zohledňují soudy a tribunály mezinárodní a evropské nástroje v oblasti lidských práv, včetně doporučení a judikatury dozorčích orgánů, jako je Evropský soudní dvůr pro lidská práva.

Or. en

Pozměňovací návrh 11

Návrh směrnice
Čl. 2 – odst. 3

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
3. Obtěžování se považuje za diskriminaci ve smyslu odstavce 1, pokud dojde k nežádoucímu chování souvisejícímu s kterýmkoli z důvodů uvedených v článku 1, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry.	3. Obtěžování se považuje za diskriminaci ve smyslu odstavce 1, pokud ***v uzavřeném prostředí*** dojde k nežádoucímu chování souvisejícímu s kterýmkoli z důvodů uvedených v článku 1, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry.

Or. en

Odůvodnění

Aby byla zajištěna rovnováha mezi nediskriminací a svobodou projevu, mělo by být v této směrnici považováno za diskriminaci pouze obtěžování v uzavřeném prostředí.

Pozměňovací návrh 12

Návrh směrnice
Čl. 2 – odst. 4 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	4a. Diskriminace určité osoby na základě domněnek o jejím náboženském vyznání nebo víře, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci nebo protože je tato osoba spojována s osobami určitého náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace, se považuje za diskriminaci ve smyslu odstavce 1.

Or. en

Pozměňovací návrh 13

Návrh směrnice
Čl. 2 – odst. 6

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
6. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou ***v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy*** odůvodněny legitimním cílem a jestliže prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné. ***Tato směrnice zejména nevylučuje možnost stanovit věkovou hranici pro přístup k sociální podpoře, vzdělání a určitému zboží a***	6. Aniž je dotčen odstavec 2, mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou odůvodněny legitimním cílem a jestliže prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné.

službám.

Or. en

Pozměňovací návrh 14

Návrh směrnice
Čl. 2 – odst. 7

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
7. Aniž je dotčen odstavec 2, při zajišťování finančních služeb mohou členské státy povolit přiměřené rozdíly v zacházení, jsou-li věk nebo zdravotní postižení u daného produktu ***klíčovým*** faktorem pro posouzení rizika založené na příslušných a přesných pojistně-matematických nebo statistických údajích.	7. Aniž je dotčen odstavec 2, při zajišťování finančních služeb mohou členské státy povolit přiměřené rozdíly v zacházení, jsou-li věk nebo zdravotní postižení u daného produktu ***určujícím*** faktorem pro posouzení rizika založené na příslušných a přesných pojistně-matematických nebo statistických údajích. ***Dotčené členské státy Komisi informují a zajistí, aby byly shromažďovány, zveřejňovány a pravidelně aktualizovány přesné údaje týkající se použití věku nebo zdravotního postižení jako určujícího pojistně-matematického činitele. Tyto členské státy přezkoumají svá rozhodnutí pět let po provedení ve vnitrostátním právu a výsledky tohoto přezkumu sdělí Komisi.***

Or. en

Odůvodnění

Tento pozměňovací návrh omezuje možnost rozdílů v zacházení na určující faktory a ukládá povinnost tyto rozdíly v zacházení veřejně odůvodnit tak, jak to požaduje i směrnice 2004/113/ES.

Pozměňovací návrh 15

Návrh směrnice
Čl. 2 – odst. 8

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
8. Tato směrnice se nedotýká obecných opatření stanovených vnitrostátními právními předpisy, která jsou v demokratické společnosti nutná pro veřejnou bezpečnost, udržování veřejného pořádku a předcházení trestním činům, pro ochranu zdraví a ochranu práv a svobod ostatních osob.	8. Tato směrnice se nedotýká obecných opatření stanovených vnitrostátními právními předpisy, která jsou v demokratické společnosti nutná ***a přiměřená*** pro veřejnou bezpečnost, udržování veřejného pořádku a předcházení trestním činům, pro ochranu zdraví a ochranu práv a svobod ostatních osob.

Or. en

Pozměňovací návrh 16

Návrh směrnice
Čl. 3 – odst. 1 – písm. d – druhá věta

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
Pododstavec d) platí pro fyzické osoby pouze tehdy, provádějí-li profesní nebo obchodní činnost.	***Při uplatňování písmene d) musí být respektován soukromý život osob.***

Or. nl

Pozměňovací návrh 17

Návrh směrnice
Čl. 3 – odst. 2

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
2. Touto směrnicí nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy o manželském a rodinném stavu, včetně reprodukčních práv.	***vypouští se***

Or. nl

Odůvodnění

Evropská komise konstatovala, že tato formulace pouze potvrzuje rozdělení kompetencí a nelze ji považovat za výjimku. Status quo by měl být potvrzen spíše v bodu odůvodnění (viz pozměňovací návrh 6) než v článku.

Pozměňovací návrh 18

Návrh směrnice
Čl. 3 – odst. 3

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
3. Touto směrnicí není dotčena odpovědnost členských států za obsah výuky, činnosti a organizaci jejich vzdělávacích systémů, včetně poskytování vzdělávání osobám se speciálními vzdělávacími potřebami. Členské státy smí ***umožnit*** rozdíly v zacházení ohledně přístupu do vzdělávacích institucí na základě náboženství nebo víry.	3. Touto směrnicí není dotčena odpovědnost členských států za obsah výuky, činnosti a organizaci jejich vzdělávacích systémů, včetně poskytování vzdělávání osobám se speciálními vzdělávacími potřebami. Členské státy smí ***povolit*** rozdíly v zacházení ohledně přístupu do vzdělávacích institucí na základě náboženství nebo víry***, jestliže cílem tohoto jednání je přimět jedince, aby jednali v dobré víře a respektovali etické hodnoty organizace, a neměly by ospravedlňovat diskriminaci z jakéhokoli jiného důvodu***.

Or. en

Odůvodnění

Návrh Komise není zcela jasný, pokud jde o vymezení výjimky. Pozměňovací návrh objasňuje, že rozdíly v zacházení nemohou být odůvodněny jinak než náboženským přesvědčením nebo vírou. Pozměňovací návrh rovněž objasňuje, že rozdíly v zacházení je možné ospravedlnit pouze, je-li nutné chránit etické hodnoty organizace.

Pozměňovací návrh 19

Návrh směrnice
Čl. 3 – odst. 5

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
5. Tato směrnice se netýká rozdílů v zacházení na základě státní příslušnosti a nejsou jí dotčeny ustanovení a podmínky upravující vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti na území členských států a dále se netýká rozdílů v jakémkoli zacházení souvisejícím s právním postavením dotyčných státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti.	5. Tato směrnice se nevztahuje na rozdílné zacházení na základě státní příslušnosti a nejsou jí dotčena ustanovení a podmínky upravující vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti na území členských států ani rozdíly v jakémkoliv zacházení v souvislosti s právním postavením dotyčných státních příslušníků třetích zemí a osob bez státní příslušnosti. ***Diskriminace na základě náboženského vyznání nebo víry, věku, zdravotního postižení nebo sexuální orientace, která se projevuje jako rozdíl v zacházení na základě státní příslušnosti, se považuje za diskriminaci ve smyslu článku 1.***

Or. nl

Pozměňovací návrh 20

Návrh směrnice
Čl. 4 – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
a) se v předstihu poskytují opatření nutná k tomu, aby byl osobám se zdravotním postižením umožněn účinný přístup k sociální ochraně, zdravotní péči a přístup ke zboží a službám, včetně bydlení ***a přepravy, které jsou dostupné veřejnosti, včetně*** prostřednictvím přiměřených přizpůsobení či úprav. Taková opatření by neměla představovat neúměrné břemeno, ani vyžadovat zásadní změny ***sociální ochrany, sociálních výhod, zdravotní péče, vzdělání nebo dotčeného zboží či služeb nebo vyžadovat zavedení jejich alternativ***.	a) se v předstihu poskytují opatření nutná k tomu, aby byl osobám se zdravotním postižením umožněn účinný přístup k sociální ochraně, sociálním výhodám, zdravotní péči a přístup ke zboží a službám, ***které jsou dostupné veřejnosti,*** včetně bydlení, ***telekomunikací a elektronických komunikací, informací, včetně informací poskytovaných v přístupných formátech, finančních služeb, kultury a zájmových činností, veřejných budov, dopravních prostředků a dalších veřejných prostor a zařízení, a to***

i prostřednictvím přiměřených přizpůsobení či úprav. ***Dojde-li k diskriminaci v důsledku praxe, politiky nebo postupu, musí být přijata opatření, aby se tomuto působení zabránilo.*** Taková opatření by neměla představovat neúměrné břemeno, ani vyžadovat zásadní změny ***povahy daného zboží, služeb, živnosti, profese či podnikání***.

Or. en

Pozměňovací návrh 21

Návrh směrnice
Čl. 4 – odst. 1 – písm. b a (nové)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	ba) Pro účely odstavce 1 zahrnuje účinný nediskriminační přístup zjištění a odstranění překážek a zabránění tomu, aby vznikaly překážky nové, které by omezily přístup osob se zdravotním postižením ke zboží, službám a zařízením dostupným široké veřejnosti, a to bez ohledu na povahu překážky či zdravotního postižení. Aniž jsou dotčena ustanovení této směrnice a bez ohledu na opatření zvolená k odstranění překážek, musí být pokud možno zajištěn účinný a nediskriminační přístup osob se zdravotním postižením, a to za stejných podmínek, jako je tomu u osob bez zdravotního postižení. Pokud nelze zajistit účinný a nediskriminační přístup za stejných podmínek a aniž jsou dotčena ustanovení této směrnice, musí být k zajištění přístupu zvolena smysluplná alternativa.

Or. en

Pozměňovací návrh 22

Návrh směrnice
Čl. 4 – odst. 3

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
3. Touto směrnicí nejsou dotčena ustanovení práva Společenství nebo vnitrostátní předpisy týkající se přístupu k určitému zboží a službám.	3. Touto směrnicí nejsou dotčena ustanovení práva Společenství nebo vnitrostátní předpisy týkající se přístupu k určitému zboží a službám. ***Pokud je to ovšem možné, přijmou evropské orgány a členské státy opatření, která by povzbudila poskytovatele zboží a služeb, zejména vyrobeného zboží, aby navrhli přístupná řešení, např. zadáváním veřejných zakázek. Přístupnými výrobky a službami se rozumí výrobky a služby navržené tak, aby je mohli používat všichni uživatelé.***

Or. en

Pozměňovací návrh 23

Návrh směrnice
Článek 5

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
Pro zajištění plné rovnosti v praxi nebrání zásada rovného zacházení žádnému členskému státu zachovávat nebo přijímat zvláštní opatření pro předcházení znevýhodňování souvisejícímu s náboženstvím nebo vírou, zdravotním postižením, věkem nebo sexuální orientací a pro jeho kompenzaci.	Pro zajištění plné rovnosti v praxi nebrání zásada rovného zacházení žádnému členskému státu zachovávat nebo přijímat zvláštní opatření ***nebo povolit soukromému sektoru, aby přijímal tato opatření,*** pro předcházení znevýhodňování souvisejícímu s náboženstvím nebo vírou, zdravotním postižením, věkem nebo sexuální orientací a pro jeho kompenzaci.

Or. en

Pozměňovací návrh 24

Návrh směrnice
Čl. 7 – odst. 3 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	3a. Členské státy ve svých vnitrostátních právních řádech zavedou nezbytná opatření pro zajištění skutečné a účinné náhrady nebo vyrovnání ztráty a škody za podmínek stanovených členskými státy, kterou utrpěla osoba poškozená v důsledku diskriminace ve smyslu této směrnice, a to způsobem, který je odrazující a přiměřený utrpěné škodě.

Or. en

Pozměňovací návrh 25

Návrh směrnice
Čl. 12 – odst. 1

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
1. Členské státy určí ***jeden nebo několik orgánů*** pro podporu rovného zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. ***Tyto orgány mohou*** být součástí agentur pověřených na vnitrostátní úrovni ochranou ***lidských*** práv ***nebo práv jednotlivců, včetně práv*** stanovených jinými předpisy Společenství, včetně směrnic 2000/43/ES a 2004/113/ES.	1. Členské státy určí ***nezávislý orgán*** pro podporu rovného zacházení se všemi osobami bez ohledu na jejich náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci. ***Tento orgán by měl*** být součástí agentur pověřených na vnitrostátní úrovni ochranou práv stanovených jinými předpisy Společenství, včetně směrnic 2000/43/ES a 2004/113/ES.

Or. en

Pozměňovací návrh 26

Návrh směrnice
Čl. 12 – odst. 2 – úvodní část

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
2. Členské státy zajistí, aby do pravomoci ***těchto orgánů*** spadalo:	2. Členské státy zajistí, aby do pravomoci ***tohoto orgánu*** spadalo:

Or. en

Pozměňovací návrh 27

Návrh směrnice
Čl. 12 – odst. 2 a (nový)

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
	2a. Členské státy poskytnou tomuto orgánu dostatek prostředků, aby mohl své úkoly plnit efektivně a snadno přístupným způsobem.

Or. nl

Pozměňovací návrh 28

Návrh směrnice
Čl. 16 – odst. 2

Znění navržené Komisí	*Pozměňovací návrh*
2. Zpráva Komise vezme podle potřeby v úvahu stanoviska sociálních partnerů a příslušných nevládních organizací a také Agentury EU pro základní práva. V souladu se zásadou systematického přihlížení k otázce rovných příležitostí pro ženy a muže musí zpráva mimo jiné obsahovat zhodnocení dopadu přijatých opatření na ženy i muže. S ohledem na získané informace zahrne zpráva, je-li to nezbytné, návrhy na přezkoumání a	2. Zpráva Komise vezme podle potřeby v úvahu stanoviska sociálních partnerů a příslušných nevládních organizací a také Agentury EU pro základní práva. ***Zpráva bude obsahovat přezkum stávajících postupů členských států ve vztahu k čl. 2 odst. 7 s přihlédnutím k používání věku nebo zdravotního postižení jako faktoru pro výpočet výše pojistného a pojistného plnění.*** V souladu se zásadou systematického přihlížení k otázce rovných příležitostí pro ženy a muže musí zpráva

aktualizaci této směrnice.	mimo jiné obsahovat zhodnocení dopadu přijatých opatření na ženy i muže. S ohledem na získané informace zahrne zpráva, je-li to nezbytné, návrhy na přezkoumání a aktualizaci této směrnice.

Or. en

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

V červenci 2008 představila Komise návrh této směrnice týkající se rovného zacházení. Tento návrh byl dlouho očekáván, protože Komise již v roce 2004 slíbila, že vytvoří tzv. „širokou směrnici“. Zpravodajka vítá návrh Komise, jehož cílem je provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci jinde než na trhu práce.

V roce 1997 se součástí Amsterodamské smlouvy stal článek 13. Tento článek zakazuje diskriminaci na základě pohlaví, rasy nebo etnického původu, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Článek 13 tvoří v současnosti právní základ dvou směrnic. První je tzv. směrnice o rasové rovnosti (směrnice 2000/43/ES), která zakazuje diskriminaci na základě rasy a etnického původu, a to jak na trhu práce, tak i jinde. Druhá směrnice, směrnice 2000/78, zakazuje diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku a sexuální orientace na trhu práce.

Díky tomu, že tyto dvě směrnice mají odlišnou oblast působnosti, vznikla jistá hierarchie důvodů diskriminace. Cílem předloženého návrhu je to, aby ochrana proti diskriminaci na jakémkoli základě dosahovala stejné úrovně. Zpravodajka očekává, že Komise v roce 2010 navrhne, aby byla ochrana proti diskriminaci na základě pohlaví postavena na stejnou úroveň s ostatními formami diskriminace, čímž zcela odstraní uvedenou hierarchii.

Komise se snažila navázat tímto návrhem směrnice na stávající „směrnici o rasové rovnosti“. Mnoho termínů je totožných, např. přímá a nepřímá diskriminace, a také možné postupy jsou srovnatelné. Zpravodajka proto nepovažuje za nutné věnovat této záležitosti větší pozornost.

Návrh Komise a „směrnice o rasové rovnosti“ se však v určitých bodech také liší. Tyto rozdíly mohou být oprávněné, protože důvody diskriminace jsou rovněž různé, a ne každý rozdíl lze považovat za diskriminaci. Musí však být možné tento rozdíl jednoznačně odůvodnit.

Návrh představuje jistý rámec minimálních norem, který poskytuje ochranu proti diskriminaci. Členské státy mohou vždy nabídnout vyšší úroveň ochrany, ale nesmějí na základě této nové směrnice snížit úroveň ochrany, kterou v současnosti poskytují. Směrnice přiznává obětem právo na nápravu a objasňuje, že členské státy mají vůli a povinnost bojovat proti diskriminaci.

Zpravodajka by chtěla zdůraznit význam boje proti všem formám diskriminace. Diskriminace je bohužel i v Evropě stále ještě na denním pořádku. 15 % Evropanů ve zvláštním výzkumu Eurobarometru v roce 2008 uvedlo, že byli v uplynulém roce diskriminováni. To je třeba změnit. Musí být možné, aby dva muži sdíleli hotelový pokoj, aby si zdravotně postižení mohli obstarat nákupy a starší osoby mohly uzavřít pojištění.

Poměrně mnoho členských států má již takové právní předpisy, které občany více či méně chrání před diskriminací na základě náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení,

věku nebo sexuální orientace jinde než na trhu práce[1]. Je důležité vytvořit pro tuto oblast ucelenou evropskou legislativu, aby bylo jasné, že celá Evropa diskriminaci netoleruje. Nebýt diskriminován je základním právem, které musí platit pro každou osobu v Unii.

Důvody diskriminace

Směrnice 2000/78/ES neobsahuje definice náboženského přesvědčení či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace. Evropský soudní dvůr se však již jednou vyjádřil k termínu „zdravotní postižení". Dvůr konstatoval, že:*„[...] pojem 'zdravotní postižení' [...] musí být chápán jako znamenající omezení vyplývající z fyzických, duševních nebo psychických postižení, bránící účasti dotčené osoby na profesním životě."*[2] Úmluva OSN o ochraně práv zdravotně postižených osob definuje zdravotní postižení následovně: „Osoby se zdravotním postižením zahrnují osoby mající dlouhodobé fyzické, duševní, mentální nebo smyslové postižení, které v interakci s různými překážkami může bránit jejich plnému a účinnému zapojení do společnosti na rovnoprávném základě s ostatními." Zpravodajka se v novém bodě odůvodnění snažila vycházet z této definice.

Domněnky a asociace

Ve věci Coleman (C-303/06) Soudní dvůr uvedl, že zákaz diskriminace podle směrnice 2000/78/ES se vztahuje nejen na zdravotně postižené osoby, ale i na jejich příbuzné. Zpravodajka považuje za přínosné z hlediska právní jistoty stanovit toto pravidlo ve směrnici výslovně.
Někdy nelze na první pohled poznat, že je někdo určitého náboženského vyznání nebo víry, jaký je jeho věk, zdravotní postižení nebo sexuální orientace. Přesto však lidé na základě zevnějšku nebo jména konstruují všelijaké domněnky, které zrovna tak mohou vést k diskriminaci. Některým chlapcům se tak spolužáci ve škole vysmívají, protože se domnívají, že jsou homosexuálové, ačkoliv to možná není pravda. Podle zpravodajky to však nijak nesnižuje závažnost činu, a proto navrhuje, aby ve směrnici bylo výslovně uvedeno, že i diskriminace na základě domněnek spadá do působnosti těchto právních předpisů.

Výjimka v souvislosti s věkem

Návrh Komise upravuje všeobecnou výjimku pro diskriminaci na základě věku. Skutečnost, že tato směrnice nebrání určení věkové hranice pro přístup k sociálním dávkám, vzdělání a určitému zboží a službám, nevylučuje nutnost odůvodnit tento rozdíl legitimním cílem a nutnost, aby prostředky k dosažení uvedeného cíle byly přiměřené a nezbytné. Zpravodajka si přeje, aby tato skutečnost byla ve směrnici jasně vyjádřena.

Finanční služby

Členským státům může být povoleno, aby přistupovaly k občanům rozdílně na základě jejich

[1] McColgan, Niessen a Palmer: Srovnávací analýzy vnitrostátních opatření pro boj proti diskriminaci jinde než v zaměstnání a povolání, Studie mapující stávající vnitrostátní legislativní opatření potírající diskriminaci mimo oblast zaměstnání a povolání na základě pohlaví, náboženského vyznání nebo víry, zdravotního postižení, věku a sexuální orientace a jejich dopad, prosinec 2006.
[2] ESD C-13/05, odst. 43. (Chacón Navas)

věku a zdravotního postižení v případech, kdy se jedná o finanční služby, u nichž jsou věk nebo zdravotní postižení důležitým faktorem pro posouzení rizika na základě příslušných a přesných pojistně-matematických nebo statistických údajů. Směrnice 2004/113/ES obsahuje podobné ustanovení, které ukládá povinnost tyto údaje zveřejňovat. Zpravodajka rovněž navrhuje, aby byla tato povinnost do návrhu začleněna.

Rodinný stav

Vydávání zákonů upravujících manželství nespadá do působnosti EU. Každý členský stát může sám stanovit, jaké podmínky musí splnit osoby vstupující do manželství. Návrh by ovšem povolil také diskriminaci v oblasti reprodukčních práv, jako např. sterilizace. Zpravodajka to nepovažuje za žádoucí, a text proto upravila a omezila počet výjimek.

Vzdělávání

Školy založené na souboru zvláštních hodnot mohou odmítnout přijetí žáků, kteří se nechtějí řídit etickými hodnotami dané školy. To však nesmí vést k diskriminaci na jiném základě než na základě náboženského přesvědčení nebo víry. Článek podobného zaměření je obsažen ve směrnici o rovném zacházení na trhu práce (2000/78/ES).

Zdravotní postižení

Zákaz diskriminace nepostačuje k tomu, aby bylo zajištěno rovné zacházení s osobami se zdravotním postižením. Je také třeba přistoupit k pozitivní akci pomocí opatření přijatých v předstihu a v podobě vhodných úprav. Veřejné budovy tak musí být zpřístupněny osobám na vozíčku.

Zpravodajka navrhuje, aby byly přípustné pouze dvě formy výjimek ze zásady účinného a nediskriminačního přístupu. První výjimka by měla být přípustná v případě, že se jedná o neúměrné břemeno. Bude úlohou soudu stanovit, kdy se v jednotlivých případech jedná o neúměrné břemeno. Přitom je důležité zvážit všechny okolnosti případu, mj. velikost organizace, náklady a možné výhody lepšího přístupu osob se zdravotním postižením. V zemích, kde je to již běžná praxe, se ukázalo, že náklady hrají v této souvislosti jen zřídka významnou úlohu. O druhou skupinu výjimek se jedná tehdy, jestliže si určité opatření vyžaduje zásadní změnu služby. Zásadní změnou se rozumí taková změna, díky níž by se daná služba *de facto* stala zcela jinou službou.

Náhrada škody

Čl. 8 odst. 2 směrnice 2004/113/ES ukládá členským státům povinnost poskytovat možnost reálné a účinné náhrady nebo vyrovnání škody, k níž došlo v důsledku diskriminace. Zpravodajka navrhuje, aby bylo toto ustanovení začleněno i do této směrnice, aby se občanům, kteří podají žalobu, dostalo účinné nápravy.

Jeden nezávislý orgán

Komise navrhuje, aby členské státy měly na národní úrovni jeden či více orgánů, jež by podporovaly rovné zacházení s občany. Bod odůvodnění 28 odkazuje na Pařížské zásady

Organizace spojených národů v souvislosti se statusem a prací vnitrostátních orgánů zabývajících se ochranou a podporou lidských práv. Zpravodajka navrhuje, aby s tím související zásada nezávislosti a zásada dostatečných finančních prostředků byly ve směrnici výslovně uvedeny.